

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЯК ОБ'ЄКТ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

У статті розглянуто моніторинг результатів навчання студентів як об'єкт моніторингу якості освіти у вищому навчальному закладі. Наведено технологію проведення моніторингу якості результатів навчання у вищому навчальному закладі, що включає відповідні процедури, інструменти та завдання.

Ключові слова: моніторинг, вищий навчальний заклад, результати навчання, якість освіти, процедура моніторингу.

The article deals with monitoring the education of students as the object of monitoring the quality of education in higher education. The technology of monitoring the quality of learning outcomes in higher education, including appropriate procedures, tools and tasks.

Keywords: monitoring institution of higher education learning outcomes, quality of education, the monitoring procedure.

В сучасних економічних умовах перед керівництвом вищих навчальних закладів постійно постають важливі проблеми щодо підвищення якості вищої освіти. Це вимагає безперервного спостереження за результатами навчання студентів за виділеними параметрами, факторами та критеріями та включає спостереження, збір, аналіз, обробку інформації про стан об'єкта, з метою оцінювання, прогнозування та поширення інформації для прийняття на цій основі рішень щодо управління вищим навчальним закладом.

Згідно стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, вищий навчальний заклад повинен мати цілісну політику і пов'язані з нею процедури щодо моніторингу якості результатів навчання студентів, яка оприлюднена і є частиною стратегічного управління вищим навчальним закладом [4]. Результати навчання студентів є складовою системи моніторингу якості освіти у вищому навчальному закладі [4, 5].

Під результатами навчання розуміють сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою в процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти [3].

Моніторинг якості результатів навчання студентів вищого навчального закладу охоплює моніторинг якості результатів навчання та моніторинг якості відвідування занять студентами. Результати моніторингових процедур визначаються за навчальними дисциплінами, навчальними курсами, спеціальностями підготовки, факультетами, кафедрами (рис. 1).

Інформаційним забезпеченням моніторингу якості результатів навчання студентів вищого навчального закладу є перелік навчальних груп, що мають найкращі поточні результати навчання за курсами навчання та групи, що мають найбільші проблеми за поточними результатами навчання; перелік навчальних дисциплін (викладач, кафедра, факультет), при викладанні яких простежуються проблеми із якістю результатів навчання (недоліки) за курсами навчання; дані обліку результатів навчання та відвідування занять.

Моніторинг якості результатів навчання студентів вищого навчального закладу передбачає здійснення відповідних процедур та заходів за напрямками:

- розробка загальної форми аналітичного звіту, форм обліку та збору інформації щодо

результатів поточного (підсумкового) контролю, відвідування занять студентами;

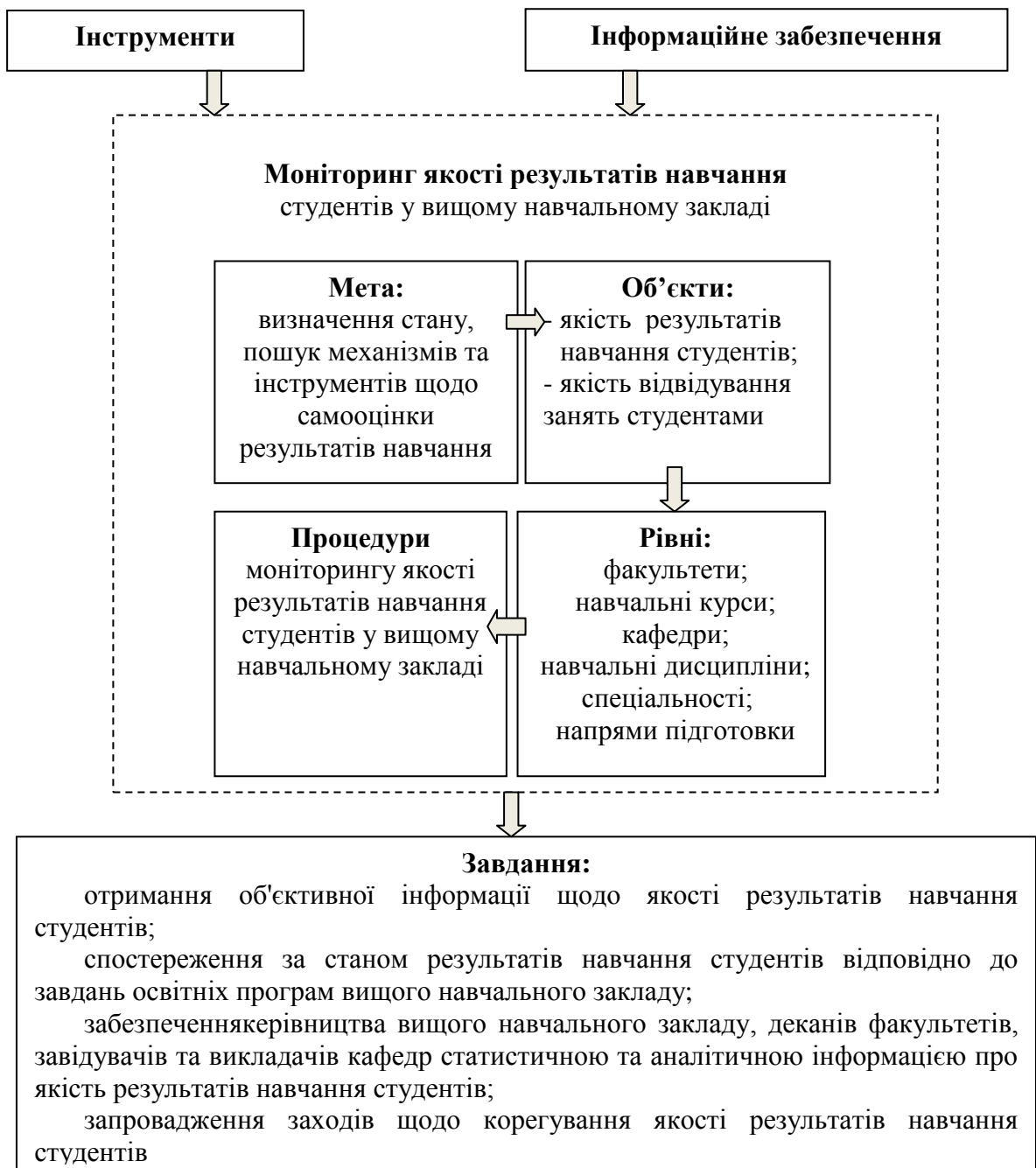

Рис. 1. Технологія проведення моніторингу якості результатів навчання у вищому навчальному закладі

- підготовка аналітичних звітів факультетів та форм показників результатів навчання студентів за результатами поточного (підсумкового) контролю;
- узагальнення результатів аналітичних звітів, підготовка загального аналітичного звіту, пропозицій, рекомендацій щодо коригування якості результатів навчання, удосконалення технології та інструментарію моніторингу;
- висвітлення інформації в узагальненому вигляді, надання інформації щодо зворотного зв'язку факультетам;
- робота керівництва вищого навчального закладу, факультетів, кафедр, викладачів, студентів щодо самооцінки та корегування якості результатів навчання студентів.

Отже, інструментами моніторингу якості результатів навчання студентів вищого навчального закладу є:

- форми звітності та аналізу результатів навчання та відвідування занять студентами;
- систематичне спостереження за показниками поточної та підсумкової успішності студентів за результатами навчання для встановлення позитивної, негативної динаміки чи відсутності цієї динаміки взагалі;
- застосування діагностичних процедур для визначення за кожним індикатором за яким найвищий та найнижчий ступінь прояву: позитивна та негативна динаміка;
- висвітлення результатів моніторингу та надання зворотного зв'язку учасникам;
- самооцінка результатів моніторингу та відвідування занять на різних рівнях управління навчальним процесом;
- формулювання проблем за результатами моніторингу якості результатів навчання та розробка заходів щодо підвищення якості цих результатів.

З урахуванням зазначених вище процедур та специфіки моніторингу якості освіти можна встановити періодичність моніторингу якості результатів навчання студентів вищого навчального закладу, а саме [1, 2]:

- за результатами поточного контролю (проміжні) результатів навчання студентів (половина семестру згідно із графіком навчального процесу вищого навчального закладу);
- за результатами підсумкового контролю результатів навчання студентів (семестр згідно із графіком навчального процесу вищого навчального закладу).

Таким чином, до напрямів моніторингу якості результатів навчання студентів вищого навчального закладу можна віднести: результати навчання та відвідування занять, самооцінка та заходи деканатів щодо регулювання якості результатів навчання студентів.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Байназарова О. О. Моніторинг та оцінювання якості освіти: метод. посібн. / О.О. Байназарова, В. В. Ракчєєва. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2009. – 58 с.
2. Єльнікова Г. В. Адаптивне управління: сутність, характеристика, моніторингові системи : монографія / Г. В. Єльнікова, Т. А. Борова, О. М. Касьянова, Г. А. Полякова та ін., за ред. Г. В. Єльнікової. – К. : 2009. – 572 с.
3. Про вищу освіту. Закон України № 1556-18 від 01.07.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/1556-18>.
4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К.: Ленвіт, 2006. – 35 с.
5. Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher education Area. – Yerevan, 2015. – 23 p.

УДК 381.934

*Шахноза Амирсаидова
(Ташкент, Узбекистан)*

MAXSUS MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARDA NUTQI TO'LIQ RIVOJLANMAGAN BOLALARGA LOGOPEDIK YORDAMNI TASHKIL BO'YICHA KORREKSION ISH MAZMUNI

Mazkur maqolada maxsus maktabgacha ta'lim muassasalarida nutqi to'liq rivojlanmagan bolalarga logopedik yordamni tashkil bo'yicha korreksion ish mazmuni yoritiladi. Maxsus maktabgacha ta'lim muassasalarida nutqi to'liq rivojlanmagan bolalarga logopedik yordamni tashkil etish yo'llari ochib berilgan.

Tayanch so'zlar: maxsus maktabgacha ta'lim muassasi, nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar, logopedik yordam, munosabat, korreksion ish, yo'llari, grammatik kategoriyalar.